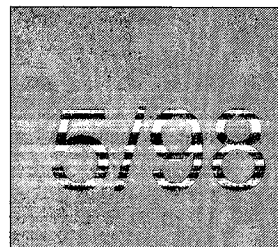

EVS

TEATAJA

Ilmub üks kord kuus alates 1993. aastast

ISSN 1406-0698

Tänases numbris :

→	EESTI UUDISED	1
	PRAQIII uudised	2
→	Standardikomisjonis	3
→	DS ettepanekud	4
→	Mahepõllumajandusseaduse täienduseks	6
→	Lisa- ja saasteainete komitee istungist	6
→	Toodete nõuetekohasuse tõendamine	7
→	Toodete kohustuslik sertifitseerimine	8
→	1. akrediteeritud inspeksioonorgan	10
→	Kvaliteediühingu aastakoosolek	11
→	CEN ja ISO UUDISED	12
→	Koosoleku kuldreeglid	14
→	Aprillis saadud	
	ISO, CEN standardid	15
→	UUS: EN kavandid arvamusküsitluseks	25
→	Eesti standardite kavandid	28
→	Müügile saanud Eesti standardid	29
→	EVS ja Tervisekaitseinspeksiooni register	30
→	Tasuta EVS reklaamlehed	32

EESTI UUDISED

- 26-27. märtsil toimunud Euroopa Elekterside Standardite Instituudi ETSI Peaassambleel võeti Riigi Elekterside Inspeksioon ETSI täisliikmeks administratsioonide kategoorias rahvusliku standardiorganisatsioonina. Nüüd on Eesti esindatud kõigis Euroopa standardiorganisatsioonides.
- 30. märts-2. aprill külastasid Taani Standardiorganisatsiooni DS EVS peadirektor hr Arno Univer, EVS pearaamatupidaja pr Krista Kaarlöp, PRAQIII assistent prl Kristiina Kikkas ja Majandusministeeriumi eelarve osakonna juhataja pr Öie Raid, kes tutvusid standardimiskorralduse ja selle finantseerimisega DS-is.
- 25. märtsil esines EMI lühikoolituskeskuse loengute sarja "Juht ja õigus" raames kvaliteedialasel kontaktfoorumil "Ettevõtete sertifitseerimine ISO standardite järgi" ja 31. märtsil ettekandega "Standarditest ja Standardiametist" EVS standardiosakonna juhataja pr Endla Sandberg.
- Ehitusmessi raames toimus 3. aprillil seminar "Ehituse ja ehitusmaterjalide kvaliteedipoliitika". Standarditest ehituses rääkis ka EVS standardiosakonna juhataja pr Endla Sandberg.
Sel puhul andis EVS välja reklaamlehe "Uusi standardeid ehitajatele". Nii seda kui ka teisi reklaamlehti on võimalik Standardiametist tasuta saada. Vt lk 32.
- 8. aprillil toimus Merehariduskeskuses Kalandusliidu teabepäev, kus ettekandega standardimisest Euroopas ja Eestis esines EVS standardiosakonna juhataja Endla Sandberg. Oma ettekandes märkis E.Sandberg, et kahjuks Eestis ei ole veel selget poliitikat, mida standardida toiduainete valdkonnas rahvuslikul tasandil. Kas tuleks lähtuda sellest, et Lääne-Euroopas tavaliselt standardiseeritakse ainult katse- ja määramismeetodeid, nõuded kalatoodetele on aga reeglina sätestatud seaduses, või peaks siiski mingi üleminekuperioodi vältel andma välja üldnõudeid esitavaid Eesti standardeid. Eraldi käsitlemist vajavad praegu kalatoodetele kehtivad Eesti standardid.
- 8. aprillil toimus Eesti Elektrotehnikakomitee EEK aastakoosolek. Avasõna ütles EEK juhatuse esimees hr Arvi Hamburg. Tööstustoodete vaba liikumise ja ohutuslaste õigusaktide teemal rääkis Majandusministeeriumi Tööstuspoliitika osakonna tehnorenduse talituse juhataja hr Heti Elbing. Kuulati aruannet EEK 1997.a tegevusest ja revisjoniaruannet. Kinnitati EEK 1998.a elarve ja arutati EEK tulevikuperspektiive.
- 8. aprillil korraldas Tartu Standardiseerimis- ja Metroloogiakeskus seminari "Liha ja piimaga Euroopa turule. Üldnõudeid sätestavad normdokumendid. Piima- ja lihatoodete analüüsides tegemine".
Euroopa Liidu siseturul kasutatavatest normdokumentidest (EÜ direktiividest, Euroopa standarditest) andis ülevaate Standardiameti standardiosakonna juhataja Endla Sandberg, piima- ja liha- ning kalatoodete kohta kehtivatest Euroopa

Ühenduse direktiividest, Euroopa ja Eesti standarditest tegi põhjaliku ettekande Riigi Veterinaarlaboratooriumi peaspetsialist Linda Mendel, Tartu SMK peaspetsialist Rein Karniol tutvustas katselaborite tunnustamise ja akrediteerimise nõudeid. Seminarist osa võtnud liha- ja piimaettevõtete tehnoloogidele, laborite juhatajatele jt jaotati infomaterjale seminaril käsitletust ning anti tunnistused osalemise kohta. Taolise seminari korraldamine Tartus loeti väga vajalikuks ja kasulikuks. Seminari õnnestumisele aitas kaasa hea korraldus.

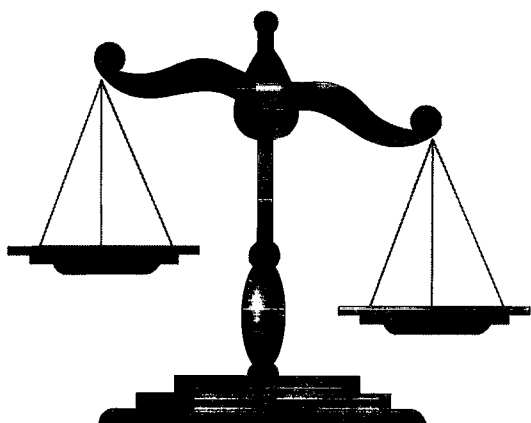
- 13. aprillil külastas EVS-i Inglise Teadus- ja Tehnoloogia Ekspertiisibüroo ekspert hr Alan Titchener tutvumaks kvaliteedi infrastruktuuriga Eestis.

PRAQIII RAAMES

- 16.-17. aprillil toimus Tallinnas, Sakala Keskuses workshop teemal “Rahvusliku kvaliteediprogrammi rajamine”, millest võtsid osa tippjuhid Eesti tööstusest ja valitsusasutustest ja mille viis läbi Phare ekspert hr Alan Titchener.
- 21.-22. aprillil toimusid Brüsselis assessorite kursused, mille korraldajaks oli Euroopa Kvaliteedijuhtimise Fond ning mille tööst võttis osa Eesti rahvusliku kvaliteediauhinna projektijuht ja kvaliteediühingu juhatuse aseesimees hr Tauno-Jussi Onoper.
- 22.-25. aprillil toimus Haagis ISO Tehnilise Komitee 34 2 koosolekut: mikrobioloogia-alasel koosolekul osales Riigi Veterinaarialaboratooriumi direktori asetäitja pr Karin-Tiiu Türk, liha- ja lihatoodete-alasel koosolekul osales Riigi Veterinaarlaboratooriumi peaspetsialist pr Linda Mendel
- 23-24. aprillil toimus Douais, Prantsusmaal, WELMEC-i konverents (*Enforcement Conference*), millest võttis osa Standardiameti peadirektori asetäitja hr Viktor Krutob.
- 27-28. aprillil toimus Genfis ISO peasekretariaadi poolt korraldatud CEN-i täis- ja liitunud liikmete Reklaamigrupi koosolek (Promotion Group Meeting), millest võttis osa pr Anne Laimets Standardiametist.
- 28-29. aprillil toimus Helsingis seminar “30th Annual Quality Days”, millest võtab osa AS METROSERT sertifitseerimisosakonna juhataja hr Mart Kollom.
- 28-30. aprillil toimus Sophia Antipolises ETSI seminar, millest võtab osa telekommunikatsiooni standardimise tehnilise komitee sekretär pr Maret Ots.

STANDARDIKOMISJONIS

26 03 98 toimunud Standardikomisjoni koosoleku protokollist

1. Standardite kavandite arutelu

1.1 Rukis. Üldnõuded

1.2 Nisu. Üldnõuded

1.3 Kaer. Üldnõuded

1.4 Oder. Üldnõuded

1.5 Oder. Idanemisenergia määramine

Eesti algupärased standardid rahvusvaheliste ja GOST standardite alusel.

Kavandite esitaja: Riigi Viljasalv

OTSUSTATI: kavandid heaks kiita.

Arutleti, kas on ikkagi vaja iga toiduteravilja liigile omaette Eesti standardit. Standardites ühtlustada nõuete esitamine tabelites, mitte viidata ainult GOSTi järgsetele meetodikatele. Viia sisse komisjoniliikmete tekstiparandused. Edaspidi, võtta standardikomisjonis arutusele toiduaineid käsitlevaid standardite kavandeid ainult toidu standardimise tehnilise komitee kaudu.

1.6 Õunapuu- ja pirnipuuistikud

1.7 Ploomipuu- ja kirsipuuistikud

1.8 Maasikaistikud

1.9 Vaarikaistikud

1.10 Sõstra- ja karusmarjaistikud

1.11 Viljapuude pookealused

Kavandite esitaja: Aiandusliit

Algupäraste standardite koostamine arvestades eurodirektiivide nõudeid.

OTSUSTATI: kavandid heaks kiita.

Hr. Eskla tutvustas Aiandusliidu poolt soovitavaid täiendavaid märkusi kavandites ning informeeris tulevastest istikustandardite kavanditest. Kavandites soovitati lahti kirjutada taimepassi mõiste, täpsustada pakendamise ning mõningaid kvaliteedinõudeid. Istikute standardid soovitati välja anda kogumikuna.

1.12 Tuleohutus. Ohutusmärgid

Kavandi esitaja: Päästeamet.

OTSUSTATI: kavand heaks kiita.

Arutati Rahvusraamatukogu esitatud arvamust kavandi kohta. Lepiti kokku, et nende mitteametistamisele tuleb Päästeametil esitada vastav põhjendus Rahvusraamatukogule, koopia Standardiametile.

2. Standardite koostamisetpanekute arutelu

2.1 Elektromagnetiline ühilduvus

Ettepaneku esitaja: TTÜ Elektroenergeetika Instituut.

IEC 50 (161) ülevõtt Eesti standardiks.

OTSUSTATI: Eesti Elektrotehnikakomitee (M.Tapupere) ettepanekul lükata ettepaneku arutelu edasi.

2.2 Infotehnoloogia – Infoturbe suunised

2.2.1 Infoturbe mõisted ja mudelid

2.2.2 Infoturbe haldus ja plaanimine

2.2.3 Infoturbe halduse meetodid

Ettepanekud esitas: Infotehnoloogia standardimise tehniline komitee

ISO/IEC 13335-1, ISO/IEC 13335-2 ja ISO/IEC 13335-3 ülevõtt Eesti standardiks.

OTSUSTATI: Ettepanekud heaks kiita.

2.3 Metroloogia. Mõisted ja määratlused.

Ettepaneku esitajad: Standardiamet ja TTÜ.

VIM- ja DIN standardite jt rahvusvaheliste dokumentide alusel.

OTSUSTATI: Ettepanek heaks kiita.

2.4 Olmevee uuringute standardid.

Ettepanekute esitaja: Toidu standardimise tehniline komitee.

ISO 6340:1995, ISO 9308-1:1990, ISO 9308-2:1990, ISO 7899-1:1984,

ISO 7899-2:1984, ISO 6461-1:1986, ISO 6461-2:1986, ISO 8199:1988,

ISO 6222:1988, ISO 7704:1985 ülevõtt Eesti standarditeks.

OTSUSTATI: ettepanekud heaks kiita, kuid arvestades sellega, et ISO 9308-1:1990,

ISO 9308-2:1990, ISO 7899-1:1984, ISO 7899-2:1984 ja ISO 6222:1988 on

ümbervaatomisel, alustada tööd siis, kui uustöötluste kavandid (DIS) on kättesaadaval.

3. Mitmesugust

Lepiti kokku, et järgmisel Standardikomisjonil tulevad arutellu keevitusalaste standardite kavandid (Euroopa sellalaste standardite kasutuselevõtt Eesti standarditena).

Standardiameti Standardikomisjoni protokollist 04/98

1. Standardite kavandite heakskiitmine

- 1.1 EVS-EN 288-1 Metallide keevitusprotseduuride spetsifitseerimine ja atesteerimine. Osa 1: Üldnõuded sulakeevitusele
- 1.2 EVS-EN 288-2 Metallide keevitusprotseduuride spetsifitseerimine ja atesteerimine. Osa 2: Keevitusprotseduuri spetsifitseerimine kaarkeevitusel
- 1.3 EVS-EN 288-3 Metallide keevitusprotseduuride spetsifitseerimine ja atesteerimine. Osa 3: Keevitusprotseduuri katsed teraste kaarkeevitusel
- 1.4 EVS-EN 288-4 Metallide keevitusprotseduuride spetsifitseerimine ja atesteerimine. Osa 4: Keevitusprotseduuri katsed alumiiniumi ja selle sulamite kaarkeevitusel
- 1.5 EVS-EN 288-5 Metallide keevitusprotseduuride spetsifitseerimine ja atesteerimine. Osa 5: Atesteerimine kasutades kaarkeevituseks heakskiidetud keevitusmaterjale
- 1.6 EVS-EN 288-6 Metallide keevitusprotseduuride spetsifitseerimine ja atesteerimine. Osa 6: Atesteerimine eelneva keevituskogemuse alusel
- 1.7 EVS-EN 288-2 Metallide keevitusprotseduuride spetsifitseerimine ja atesteerimine. Osa 7: Atesteerimine kaarkeevituse standardse keevitusprotseduuri alusel
- 1.8 EVS-EN 288-8 Metallide keevitusprotseduuride spetsifitseerimine ja atesteerimine. Osa 8: Atesteerimine tootmiseelse keevituskatse alusel
- 1.9 EVS-EN 287-1 Keevitajate atesteerimine. Sulakeevitus. Osa 1: Terased
- 1.10 EVS-EN 287-2 Keevitajate atesteerimine. Osa 2: Alumiinium ja alumiiniumisulamid.

Kavandite esitaja: Masinatööstuse Liit ja Tehnilise Järelevalve Inspektsioon.

Kavandid heaks kiidetud standardikomisjoni liikmete esitatud arvamusevormi alusel.

DANSK STANDARDI ETTEPANEKUD STANDARDIMISE PAREMAKS KORRALDAMISEKS EESTIS (C.M.Ilving ja F. Sommer)

Kasutada Taani mudelit

Koondada ühte organisatsiooni üld- ja elektrotehnikaalane standardimine, tulevikus kaaluda ka telekommunikatsiooni valdkonna toomist sama organisatsiooni raamidesse;

ÜLESANDED, millele on vaja tähelepanu pöörata:

1 Eesti standardi staatuse omistamine 80 % EN-idele

Protsessi on võimalik kiirendada, kui

- jätta ära avalik arvamusküsitlus, kuna nagunii valmis EN-i ei peaks muutma,
- mitte tõlkida eesti keelde, va juhud, kui seda nõuab seadus. Kui selleks tekib vajadus, tõlkida eesti keelde hiljem,
- mitte uurida, kas standard on kooskõlas Eesti seadusega. Eessõnasse võiks kirjutada, et juhul kui standard läheb vastuollu kehtiva seadusega, on seadus ülimuslik ja et seadusega vastuollu minevast standardist tuleb teatada EVS-ile.
Kui EN on vastuolus Eesti seadusega, tuleb see tühistada ning seda pole võimalik tunnistada Eesti standardiks (sel juhul läheks see 20 % EN-ide hulka, mida ei võta üle),
- mitte välja anda hoolikalt küljendatud ilusaid standardeid, kuigi see võib kahjustada standardiorganisatsiooni mainet. Inglisekeelsed korralikud standardid võiks tellida nt BSI-st.

Ära ei saa jätta andmebaasi pidamist ülevõetavate ja ülevõetud standardite kohta.

Järeldused:

- 1) tuleb investeerida andmebaasi;
- 2) tuleb võtta vastu otsus, kuidas balansseerida riski seadusega vastuollu mineku korral;
- 3) tuleb korraldada ingliskeelsete versioonide saamine trükkimiseks (POD);
- 4) olemasolev struktuur (inimressursid) ei ole piisav eesmärgi saavutamiseks.

2 Rahvuslike tehniliste komiteede sekretärid.

Soovitav oleks, et tehniliste komiteede sekretäridena tegutseksid rahvusliku standardiorganisatsiooni palgalised töötajad, kuna see võimaldab paremat ja kiiremat info- ja kogemuste vahetust. Odavam on maksta töötajale, kelle põhitöö seisneb sekretäritöös, mitte sellele, kes teeb seda muu töö kõrvalt.

3 Keeleoskus

Euroopa standardimises osalemiseks on hädatarvilik inglise keele valdamine. Tuleks korraldada koolitust neile, kes seda vajavad.

4 Koopiavõimalused

Hetkel olukord peaaegu rahuldav, kuid juba lähitulevikus sellest ei piisa.

ÜMBERKORRALDUSTEST

Struktuur

Iseseisva rahvusliku standardiorganisatsiooni struktuuri eeskujuks võiks olla Dansk Standardi struktuur. DS on veendunud, et õige on omada tugevat standardiorganisatsiooni, milles toimub kogu standardite ettevalmistamise protsess, mitte jaotada seda funktsiooni muude organisatsioonide vahel.

Tuleks otsustada, kas tulevikus on kavas tegutseda ka sertifitseerimisorganina. Standardiosakond võiks olla jaotatud sektoriteks, mille juhtspetsialistid tegutsevad tehniliste komiteede sekretäridena.

Finantseerimine

- Organisatsiooni loomiseks ja esialgseks tegevuseks;
- Igapäevaseks tegevuseks.

Riik peaks organisatsioonile üle andma omandi, mitte sundima seda välja ostma ning maksma uue struktuuri loomiseks. Kusjuures 2-5 aastat peaks riik maksma ruumide, mööbli, kontoritehnika, igapäevaseks tööks vajaliku eest ning töötajate palgad; CEN,

CENELEC, ETSI liikmemaksud, publikatsioonide hankimise müügi otstarbel, koolitusmaterjalid (raamatukogu).

Peaks olema ette nähtud üleminekuajaks täielikult riigi finantseerimiselt mitmesugustele finantseerimisallikatele, kusjuures on väga raske ette näha nende allikate omavahelist suhet. Riik peaks oma osa vähendama alles siis, kui ka muud allikad on arvestatavad.

Jooksvate kulude finantseerimise allikad.

- Valitsus (Majandusministeerium) – nt 3-aastane leping põhitegevuste finantseerimiseks;
- Valitsus (Majandusministeerium) - organisatsiooni arenguks ettenähtud projektid;
- Valitsus (ministeerium, amet jne) – üldsusele vajaliku standardi koostamise eest;
- Valitsus (ministeerium, amet) - osamaks standardi koostamiseks, millest ollakse huvitatud;
- Tööstus - osamaks standardi koostamiseks, millest tööstus on huvitatud;
- Publikatsioonide müük;
- Teenuste müük.

Valitsusepoolne finantseerimine, v.a põhitegevusteks, ei pea olema ühtlane, vaid peab lähtuma vajadustest.

Iga projekti puhul on tähtis jälgida, et rahastamine oleks tagatud projekti lõpuleviimiseni.

MAHEPÖLLUMAJANDUSSEADUSE TÄIENDUSEKS

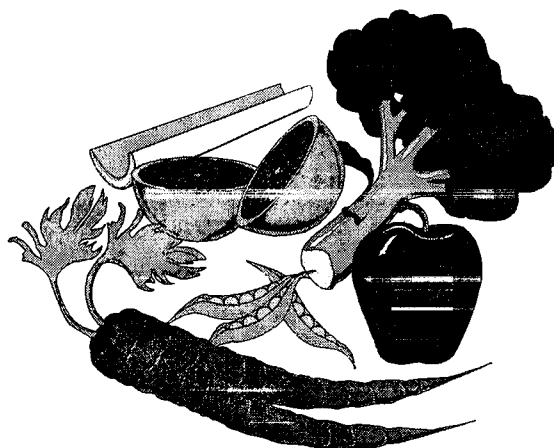
Põllumajandusministri määrusega nr 3 10. veebruarist 1998 on kinnitatud rida Mahepõllumajanduse seaduses sätestatud õigusakte, mis sisaldavad ka toidu käitlemise nõuded (määruse lisa 5), toidu

töötlemisel kasutamiseks lubatud lisaainete loetelu (lisa 6), loomakasvatuses lubatud söödalisandite, konservantide, ravimite ja hooldusvahendite loetelu ning meetodid (lisa 2).

LISA- JA SAASTEAINETE KOMITEE ISTUNGILT

FAO/WHO Toidu Lisa- ja saasteainete Codex'i Komitee 30. istung toimus Hollandis 9-13. märtsini. Istungist võttis osa 304 delegaati, kes esindasid 54 Codex Alimentarius Komisjoni liiget ja 41 rahvusvahelist organisatsiooni. Juba avasõnas rõhutas Hollandi Põllumajandusministeeriumi peadirektor hr Kalden riskianalüüsi printsiipide integreerumise suurt tähtsust Codex'i komiteede tulevases töös ja avaldas tunnustust CCFAC-le (Codex Alimentarius on Food Additives and Contaminants) riski juhtimise ja kommunikatsiooni osatähtsuse hindamisel. Need märksõnad läbistasid

põhijoonena kõiki istungi päevakorras käsitletud teemasid.

Käesoleval ajal töötab CCFAC välja nii toidu lisaainete kui saasteainete jaoks üldstandardid, mis baseerub nn horisontaalsel lähenemisviisil, st nõuded rakenduvad kõigi toidugruppide suhtes, mille täitmine tagab tarbija tervise kaitse. Tervise ja ohutuse aspektid peavad põhinema riski hindamisel. JECFA (Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives) eksperdid soovivad riskihindamise mudelit, mis on Codex'i poolt ka vastu võetud. FAO/WHO riskianalüüsiprotsessi mudelis eristatakse kolme faktorit:

- riski hindamist (ohtude identifitseerimist ja iseloomustamist)
- riski juhtimist (riski suuruse ja juhtimise võimaluste hindamist, juhtkonna otsuste rakendamist, seiret ja ülevaatus)
- riski kommunikatsiooni (ulatuslikku infovahetust riskihindajate – juhtide, tarbijate jt asjasthuvitatud osapoolte vahel).

Maailma Tervisekaitseorganisatsiooni (WHO) esindaja juhtis oma ettekandes tähelepanu hiljutisele WHO dokumendile Globaalsest keskkonna monitooringu süsteemist (GEMS/Food) pestitsiidijääkide sattumise kohta inimorganismi.

Codex'i sekretariaat käsitles oma ettekandes nii toidu lisaainete kui ka saasteainete maksimaalsete koguste

Lehti Redel

Toidu standardimise Tehnilise komitee sekretär

TOODETE NÕUETEKOHASUSE TÕENDAMINE

1. märtsil 1998 jõustus Toodete nõuetekohasuse tõendamise seadus (vastu võetud 23.10.1997)

Seaduse järgi võib vastavust tõendada tarnija või volitatud tõendamisasutus.

Volitatud asutuse määrab asjaomane minister tema poolt moodustatud komisjoni ettepaneku alusel. Seaduses ei ole kehtestatud nõuet volitatud asutuse kompetentsuse kohta.

ümbervaatomist või heakskiitu Codex'i toodete standardites. Vaadeldi eraldi konkreetseid toidukategooriaid või tooteid, kus vastavalt heale tootmistavale (GMP) ei ole lubatud või on piiratud lisaainete kasutamine.

Arutati kavandiprojekti antioksidantide, säilitusainete, stabilisaatorite, paksendajate ja magusainete kohta. Tehti ettepanek koostada kavandid toiduvärvidele, mahuainetele ja emulgaatoritele. Esitati tööprojektid happesuse regulaatorite, paakumisvastaste ainete, tardainete, lõhna- ja maitsetugevdajate, jahu parendajate, vahustusainete, glaseerainete ja kergitusainete kohta, samuti spetsifikaadid toidu lisaainete puhtuse ja identifitseerimise kohta. Tehti ettepanek paranduste sisseviimiseks Codex'i rahvusvahelisse numbrisüsteemi (INS). Teavitati JECFA poolt kehtestatud uutest ADI (Acceptable Daily Intake) arvudest mõnedele lisaainetele.

Diskuteeriti Codex'i proovivõtujuhiste ja analüüsimeetodite osas toidu lisa- ja saasteainete määramiseks, üldaflatoksiinide (pähklikes), aflatoksiini M (piimas), plii, kadmiumi, arseeni, tina jt saasteainete maksimaalselt lubatud piinormide osas. Tehti ettepanek, et JECFA-l on eelisõigus toidu lisa- ja saasteainete hindamisel.

Euroopa Liidus määrab volitatud organid riik ise ja need antakse teada Brüsselile, kus peetakse vastavat nimekirja. Nende volitatud organite vastavustõendid kehtivad kõigis EL maades.

Vastavustõendamine võib olla vabatahtlik ja kohustuslik.

Üldjuhul on sertifitseerimine vabatahtlik ja selle viivad läbi sertifitseerimisorganid.

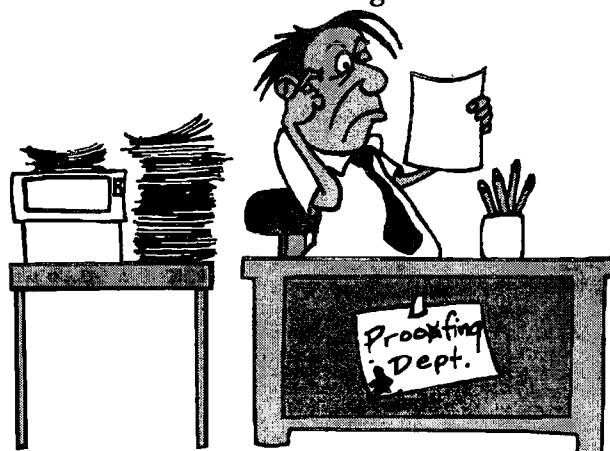

Akrediteerimisega kinnitab erapooletu kolmas osapool selliste organite kompetentsust ja usaldatavust.

Kohustuslik on toodete või teenuste nõuetele vastavuse hindamine kui see on määratud õigusaktiga. Euroopas määratakse kohustuslikule vastavushindamisele kuuluvad tooted direktiividega ning reeglina hinnatakse vastavust Euroopa standardite nõuetele. Standardeid, milles täpsustatakse direktiivides toodud olulisi nõudeid ja mille järgi on kõige kergem tõendada direktiivide nõuete täitmist, nimetatakse harmoneeritud standarditeks. Kui toode või teenus vastab direktiivi nõuetele, tähistatakse see CE märgiga.

Eestis tuleb kohustuslikult tõendada rea toodete ja teenuste vastavust enne nende kasutuselevõttu. Need tooted on

määratletud õigusaktidega - kas seaduse, valitsuse või ministri määrusega.

Järgnevas tabelis on toodud Eestis kohustuslikule vastavushindamisele kuuluvad tooted ja teenused ning seda läbiviivad volitatud organid.

TOODETE KOHUSTUSLIK SERTIFITSEERIMINE EESTIS

(seisuga 01.04.1998)

Toode	Eesti õigusakt	Hinnatavad parameetrid	Vastutav asutus. Volitatud organ
Ehitusmaterjalid ja tooted	Ehitusseadus (RT I 1995, 59; 1996, 36, 738; 49, 953)	Ehitusmaterjalid ja tooted, mida kasutatakse ehitistes peavad omama vastavusmärki	Registreerimine keskuses "EhitusTEST"
	Valitsuse määrus nr 230 13.09.96	Vastavuse tõendamine parameetrite osas: - meh.tugevus, materjali stabiilsus, keskkonnakaitse, ohutus, mürakaitse, energiasääst, isolatsiooni omadused; - tuleohutus; - terviseohutus	Keskkonna ministereerium Volitatud organ Siseministereerium Sotsiaalministereerium
Toiduained	Toiduseadus (RT I 1995, 21, 324 ja täiendused) Valitsuse määrus nr 193	Lisaainete kogused, mis omavad tervistkahjustavat mõju vastavalt määruses toodule	Tervisekaitse-inspeksioon
	09.10.97	Toidu käitlemine	Registr. Tervisekaitseinspeksioonis
Kaup, kontroll piiril	Tolliseadus (RT I 1998, 3, 54)	Sanitaar-, veterinaar- ja fütosanitaarnõuded	Veterinaar- ja Toiduinspeksioon
Pestitsiidid	Valitsuse määrus nr 290 07.08.95	Parameetrid, mis omavad tervistkahjustavat mõju	Tervisekaitse-inspeksioon

Keemilised ja kosmeetilised materjalid	Valitsuse määrused nr 229 20.06.94 ja nr 228 26.11.97	Parameetrid, mis omavad tervistkahjustavat mõju	Registreerimine Tervisekaitseinspeksioonis
Joogivesi	Sotsiaalministri määrus nr 8 15.03.96	Parameetrid standardi EVS 663:1995 järgi	Tervisekaitseinspeksioon Volitatud organid
Ravimid	Sotsiaalministri määrus nr 16 29.04.96 ja nr 13 29.03.96		Raviamet
Tule avastamise ja alarmsüsteemid	Siseministri määrus nr 13 15.10.96	EN ja ISO standardite järgi	Päästeameti Sertifitseerimisbüroo
Tulekustutus-süsteemid			
Ohutusmärgid			
Ehitusmaterjalide tuleohutus	Valitsuse määrus nr 230 13.09.96	ISO ja NT Fire standardite järgi	
Alkoholi ja tubakatooded	Valitsuse määrus nr 40 05.02.93		Volitatud organid
Isikukaitsevahendid	Valitsuse määrus nr 356 16.11.96	EU Direktiivid Standardite EN ja ISO järgi	Tööinspeksioon
Masinate ja seadmete ohutus		EU Direktiivid. Standardid EN ja ISO	
Masinate ja seadmete projekteerimine. Ohutus	Sotsiaalministri määrus nr 38 30.05.94		
Naftasaadused ja kütused	Valitsuse määrus nr 250 15.11.96	Standardite EN ja ISO järgi	Volitatud organid
Maanteesõidukid	Valitsuse määrus nr 99 04.04.96. Transpordi- ja sideministri määrus nr 25 27.05.96; nr 26 27.05.96; nr 27 27.05.96 ja nr 41 26.11.96	EU Direktiivid	Autoregistrikeskus
Õhusõidukid	Lennuameti juhised AIR E 1-3 ja AIR E 1-11	Tüübikinnitus Int. Civil Aviation Convention Nr 8 nõuete järgi	Lennuamet
Teravili ja teraviljatooted	Valitsuse määrus nr 277 26.07.97	Standardite nõuete järgi	Teraviljainspeksioon
Relvad ja laengud	Valitsuse määrus nr 210 06.08.96 ja nr 28 24.01.96		Kohtuekspertüüsi Büroo
Lõhkeained tsiviilotstarbeks	Valitsuse määrus nr 150 12.05.92		Tehnilise Järelevalve amet
Seemned	Põllumajandusministri määrus nr 2 03.02.95; nr 6 03.03.95; nr 28 28.02.94 ja nr 7 03.03.95	EU Direktiivid	Taimetoodanguinspeksioon
Raadiosaate-seadmed	Teede- ja sideministri määrus nr.1 12.01.98	ETSI standardid	Elekterside Inspeksioon

Surveanumad ja gaasiseadmed	Valitsuse määrus nr 254 17.12.90		Tehnilise Järelevalve amet
Töteseadmed			
Liftid ja eskalaator			
Kemikaalide, kütuse ja naftasaaduste konteinerid	Valitsuse määrus nr 175 11.06.92		
Kaevanduse ja geoloogiasaadmed	Maapõueseadus (RT I 86/87, 1488)		
Elektriseadmed	Majandusministri määrus nr 14 09.03.95	EU Direktiivid 73/23/EEC, 89/336/EEC Euroopa standardid EN	Elektrikontrollikeskus
Mööteseadmed	Mööteseadus (RT I 1994, 71, 1224) Valitsuse määrus nr 154 31.03.95	OIML ja IEC dokumentide järgi	Standardiamet
Mänguasjad	Valitsuse määrus nr 224 25.11.97	Ohutusega seotud nõuded	Institutsioonid vastavalt järelevalve õigustele
Väetised	Väetiseseadus (RT I 1997, 248, 1563) Kehtib alates 01.07.98	Kehtestab Põllumajandusminister	Volitatud organid. Registreerib Taimetoodangu Inspeksioon
Meditsiiniseadmed	Ettevalmistamisel	EU Direktiivid. EN ja ISO standardid	

ESIMENE AKREDITEERITUD INSPEKTSIOONORGAN EESTIS

Inspekterimine on Euroopas levinud põhimõtete alusel toote projekteerimise, toote, teenuse, protsessi või seadme hindamine ja nende vastavuse määramine erinõuetele või professionaalse arvamuse põhjal, üldnõuetele.

Antud määratlus on antud standardis EVS-EN 45004.

Inspekterimise olulisteks omapärajoonteks on:

- antakse otsus kõlblikkuse kohta (kasutuskõlblikkus, terviklikkus, ohutuks kasutamiseks vms),
- inspekterimise läbivad kõik eksemplarid,
- igale inspekterimise läbinud eksemplarile vormistatakse vastav tunnistus või märgis,
- inspekterimisorgani poolt ei tehta reeglina järelevalvet järgneval kasutamisel.

Inspekterimisorgan on inspekterimist teostav juriidiline isik. Organ võib olla organisatsioon või osa sellest ning ka inspekterida oma ettevõtte tooteid, teenuseid või protsesse. Inspekterimisorgani näideteks on autode tehnilise ülevaatuse punkt, konteinerite seisukorda hindav firma, metalltoodete mittepurustava kontrolliga tegelev firma jne.

Antud mõistes inspekterimisorgan ei käsitle Eestis levinud inspekterimis- või kontrollorganeid, mis on määratud riigi poolt ja tegutsevad paljudel juhtudel sisuliselt volitatud asutustena.

Standardi EVS-EN 45004 nõuetele vastav ja akrediteeritud inspekterimisorgan võib olla

määratud volitatud organiks vastavalt kehtivatele õigusaktidele.

Eestis on inspekteerimisorgani kompetentsuse kinnitamisel lähtunud standardi EVS-EN 45004 kõigist nõuetest ja Standardiameti poolt akrediteeriti esimene inspekteerimisorgan Eestis 16.01.1998, milleks oli AS Eesti Viljasalve Teraviljainspektsioon. Akrediteerimisala on teravilja ja teraviljatoodete söögikõlblikkuse inspekteerimine vastavalt ISO, EVS, GOST ja U.S.Standard for Grain esitatud söögikõlblikkuse nõuetele.

Edi Kulderknup
Metroloogia- ja akrediteerimisosakond

Eesti Standardiameti poolt akrediteeritud inspekteerimisorganid Eestis seisuga 01.04.1998

Firma nimetus. Tunn. kuup.	Aadress	Akrediteerimisala üldiseloomustus*
AS Eesti Viljasalve Teraviljainspektsioon 26.01.1998	EE0006 Tallinn Paldiski mnt. 31A	Nisu, rukis, oder, kaer, mais, hernes, aeduba, lääts, soja, päevalill, jahu ja kliid, tangud, jõusöödad, ölikoogid ning srotid - söögikõlblikkuse inspekteerimine

* Akrediteerimisala täpne ulatus on antud akrediteerimistunnistuse lisas

EESTI KVALITEEDIÜHINGU AASTAKOOSOLEK

Eesti Kvaliteediühingu aastakoosolek toimus 19.märtsil.

Kuulati Kvaliteediühingu aseesimehe hr Tauno-Jussi Onoperi ettekannet kvaliteediühingu tegevusest 1997/1998. aastal ja hr Lembit Laiti Revisjonikomisjoni aruannet.

Toimus põhikirja arutelu. Tehti vajalikke parandusi ja koosolek hääletas uue põhikirja vastuvõtmise poolt. Kinnitati 1998. a ühingu eelarve.

Kvaliteediühingul oli koosoleku toimumise seisuga 105 individuaal- ja 26 kollektiivliiget.

Juhatusse kuulusid: esimees – Signe Ratso;

aseesimees – Tauno-Jussi Onoper;

liikmed – Andres Kiitam, Mart Kollom, Toomas Kõmmus, Andres Martma, Tiia Tammaru ja Tiit Hindreus ning täitevsekretär – Ahto Tihkan.

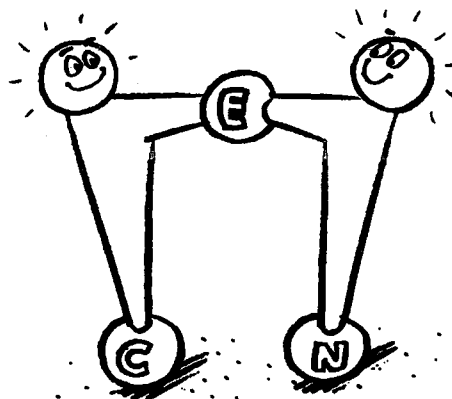
Seoses pr Signe Ratso lahkumisalvega ja põhikirja muutmisega otsustati luua ühingule uus ametikoht – ühingu **president**, kelleks valiti Tööandjate ja Tööstuse Keskliidu esimees hr **Henn Pärn**.

Kaotati ka aseesimeeste positsioonid ning muudeti juhatuse esimees **ühingu tegevjuhiks**, kelleks sai **Tauno-Jussi Onoper**.

Juhatus avaldas tänu tehtud töö eest pr Signe Ratsole ja ühingu kauaaegsetele aktiivsetele liikmetele hr Erich Asumäele ja hr Henno Viilile.

CEN UUDISED

- CEN Bülletääni 1998. a märtsinumbrist:
Harmoneeritud standarditeks on tunnistatud
  - Masinadirektiivi juurde standard EN 692
  - Isikukaitsevahendite direktiivi juurde standardid EN 145, EN 175, EN 344/A1, EN 345/A1, EN 346/A1, EN 347/A1, EN 443, EN 812, EN 1149-2
  - Gaasikütteseadmete direktiivi juurde EN 161/A2, EN 161/A3, EN 484, EN 497, EN 498, EN 525, EN 1854
  - Lõbusõidulaevade direktiivi juurde EN ISO 7840, EN ISO 8469, EN ISO 9097, EN ISO 10592

- CEN/SD (Sales and Distribution) Müügi ja levitamise rühma esimeheks määrati hr Kari Kaartama (SFS)

ISO UUDISED

- Indoneesia standardimise ümberkorraldamise tõttu on ISO Indoneesia liikmeks DSN (Dewan Standardisasi Nasional) asemel BSN (Badan Standardisasi Nasional)
- POCOSA 1 täienduseks on ilmunud POCOSA 2, ISO publikatsioonide elektrooniliste vormide jaotamise ja müügi poliitika ning protseduurid, mis kehtib katseliselt ühe aasta alates veebruarist 1998.

ISO Nõukogu resolutsioonidest:

- Nõukogu kinnitab ISO seisukohta, et sertifitseerimise ja standardimise printsiipides ei ole huvide konflikti ja ei ole probleemi, et need mõlemad tegevused on koondatud rahvuslikku standardiorganisatsiooni kui nende juhtimine on eraldi (Nõukogu resolutsioon 5/1998).

ISO Tehnilise Administratiivnõukogu kommunikatsioonidest:

- ISO ja IEC koostöös valminud mitmeosalistele standarditele, juhul kui standardi üks osa on valminud ISO-s, teine aga IEC-s, anti varem erinevad numbrid. Nüüd soovib ISO/IEC tehniline nõuandekogu JTAB reserveerida selleks otstarbeks täiesti erineva ühtse numbrilise bloki ning anda sellistele standarditele ühtsed baasnumbrid nagu IEC 40000-1 ja ISO 40000-2.
Teatavasti on ISO standarditele reserveeritud numbrilise blokk 1 – 59999 ja IEC standarditele 60000 – 79999. Ainukese erandina kannavad ISO/IEC Ühendkomitee JTC 1 “ISO/IEC” tähist kandvad standardid tavaliselt ISO numbrit.
- ISO on kasutusele võtnud uue koostöösidemete kategooria “D” andmaks võimalust välisorganisatsioonidele (tootjate-, kaubandus-, kasutajate ühendused; tööstuskonsortsiumid jt) osalemiseks töörühmades juba standardite kavandamise algstaadiumis. A ja B kategooria on ISO liikmetele ISO/IEC direktiivi Osa 1, 1.15 alusel. C kategooria suhted on määratletud JTC 1 poolt.

- ISO Tarbijapolitika komitee COPOLCO töökoosolek "Toote märgistamine. Selle roll kaubanduses ja standardimises" toimub 11. mail 1998 Tuneesias. Lähemat teavet saab Standardiametist tel 49 20 20.
- ISO Kesksekretariaat avaldas 1997. aastal 973 rahvusvahelist standardit. Mahajäämust vähendati 153 dokumendile ja lõpliku kavandi FDIS keskmine töötusaeg Kesksekretariaadis vähenes 2,4 kuule detsembris 1997 võrreldes keskmiselt 6,6 kuuga 1996. aastal.
- Tehniline Administratiivnõukogu vaatas üle ka standardimisprotsessi ajalimiidid (kokkuvõtlikult alates uue projekti registreerimisest)

Esimese töökavandi kättesaadavuseni	6 kuud
Esimese komiteekavandi kättesaadavuseni	18 kuud
Lõpliku kavandi FDIS valmimiseni	36 kuud
- Nõuanderühm ISO/TAG 12 soovib ISO 9000 ja ISO 14000 standardite suuremat kokkusobivust. Kuigi need on erinevad juhtimisalased standardisarjad, on juba aasta jooksul tegeletud nende kokkusobivuse parandamise küsimustega klientide jaoks, kes tahavad juurutada korraga mõlemat standardit.
ISO/TAG 12 ISO 9000/ISO 14000 Kokkusobivus põhilised soovitusel:
*Vastavad terminid ja määratlused tuleb ühtlustada mõlema standardisarja piires
*Nende kahe sarja standardid peavad olema omavahel kokkusobivad
*Kahe sarja auditeerimisstandardid peaksid olema võimalikult integreeritud
ISO 9000 ja ISO 14000 standardite suurem kokkusobivus on planeeritud saavutada aastateks 2000/2001.
- Asutatud on 2 uut tehnilist komiteed

ISO/TC 215	Tervise informaatika (Health informatics), mille sekretariaat asub USA-s ANSI juures
ISO/TC 216	Jalanõud, (Footwear) mille sekretariaat asub Hispaanias AENOR-i juures

ISO Kesksekretariaat on koostanud õppematerjali tehniliste komiteede esimeestele ja sekretariaatidele.

Protseduuride ja tööpraktika kohta:

- Standardikavandite etapid koos kalenderplaaniga
- Juhendid ISO Tehniliste komiteede, alamkomiteede ja töörühmade koosolekute korraldajatele
- Koosolekute korraldamise kuldreeglid

Standardite toimetamise kohta:

- Rahvusvahelise standardi kavandi mall
- Rahvusvahelise standardi muudatuse kavandi mall
- Elektrooniliste failide jaotamise vorm
- Teksti ja graafika masinloetavas vormis ettevalmistamine ISO Kesksekretariaadile
- 10 nõuannet teie faili süsteemist sõltumatuks ning ümbervaatomise vajaduse korral vähem tööd nõudvaks tegemiseks.

Õppematerjalidega saab tutvuda standardiosakonnas ruum 26 ja soovi korral EVS kaudu tellida.

KOOSOLEKU KULDREEGLID

Standardimine põhineb huvitatud osapoolte konsensusel. Konsensuse saavutamisel on eelistatud töömeetodiks koosolek. Koosolekul osalejatel on erinev vastutus. Nende vaated ja ootused võivad olla erinevad. Et koosolek oleks edukas, peavad kõik selles osalejad kinni pidama teatud reeglitest.

Kui te olete koosoleku juhataja, ekspert, delegaat või sekretär, on need kuldreeglid teile abiks.

Mida teha	Kuidas seda teha
1. Valmista koosolek korrektselt ette	-Teata koosoleku toimumisest õigeaegselt valmista ette ja saada õigeaegselt välja koosoleku päevakord -Kontrolli, kas vajalikud dokumendid on käepärast -Kontrolli, kas koosoleku ruum on ettevalmistatud ja kas vajalikud materjalid on kättesaadavad
2. Alusta koosolekut õigeaegselt	
3. Sõnasta selgelt koosoleku eesmärk	Kontrolli esitatud päevakava heakskiitmist, määra kindlaks midagi erilist – nt probleem, kitsendus, limiit, eriküsimus jne
4. Pea kinni kokkulepitud ajakavast	
5. Pea kinni päevakorrast	
6. Taga edukas arutelu	Esita arutelu teema, too välja arvamusi, vaatenurki, kogemusi, hoiu küsimused antud valdkonna ja koosoleku päevakorra raames
7. Tee arutelust aeg-ajalt kokkuvõtteid	Pane tähele kõigi tundeid ja arvamuste muutumist. Võta kokku poolt ja vastu arvamused. Fikseeri vaheotsused, kui need on vastu võetud. Kontrolli arusaamist ja heakskiitmist
8. Taga nõusolek ja kohustused	Võta kokku ja esita otsused selgelt. Jaga kohustused ja vastutus tegevusplaanis. Tee kindlaks, et kõik on aru saanud ja heaks kiitnud
9. Kuula! - Ära sega vahele!	
10. Räägi asjast ja tee seda lühidalt	
11. Tea, millal öelda "ei", kuid paku alternatiivi	
12. Püstita koosolekust tulenevalt ülesanded ja määra vastutus	Tee kokkuvõtted
13. Lõpeta koosolek õigeaegselt	
14. Jälgi otsuste ja kavandatud tegevuste täitmise tähtaegu	

APRILLIS SAADUD ISO STANDARDID

TC 6 Paber, papp, puitmass ja tselluloos

ISO 5270:1998 Pulp-- Laboratory sheets-- Determination of physical properties

TC 10 Tehniline joonestamine

ISO 13567-2:1998 Technical product documentation-- Organization and naming of layers for CAD-- Part 2: Concepts, format and codes used in construction documentation

TC 20 Õhu- ja kosmosesõidukid

Aerospace-- Lockwire-- Diameters

Aerospace series-- Rivets, solid, 100 degrees normal countersunk head with dome, metallic material, with or without surface treatment-- Dimensions

Aerospace-- Spline drives-- Wrenching configuration-- Metric series

Aerospace-- Airframe spherical roller bearings, double row, self-aligning, sealed, extended inner ring, heavy duty-- Inch series

Aerospace-- Airframe spherical roller bearings, single row, self-aligning, sealed, intermediate duty-- Inch series

TC 22 Maanteesõidukid

ISO 4148:1998 Road vehicles-- Special warning lamps-- Dimensions

ISO 6813:1998 Road vehicles-- Collision classification-- Terminology

ISO/TR 10982:1998 Road vehicles-- Test procedures for evaluating out-of-position vehicle occupant interactions with deploying air bags

ISO 11992-1:1998 Road vehicles-- Electrical connections between towing and towed vehicles-- Interchange of digital information-- Part 1: Physical layer and data link layer

ISO 11992-2:1998 Road vehicles-- Electrical connections between towing and towed vehicles-- Interchange of digital information-- Part 2: Application layer for braking equipment

ISO 11992-3:1998 Road vehicles-- Electrical connections between towing and towed vehicles-- Interchange of digital information-- Part 3: Application layer for non-braking equipment

ISO/TR 14645:1998 Road vehicles-- Test procedures for evaluating child restraint system interactions with deploying air bags

TC 23 Põllu-ja metsatöötraktorid jm masinad

ISO 8759-1:1998 Agricultural wheeled tractors-- Front-mounted equipment-- Part 1: Power take-off and three-point linkage

ISO 8759-2:1998 Agricultural wheeled tractors-- Front-mounted equipment-- Part 2: Stationary equipment connection

ISO 11681-2:1998 Machinery for forestry-- Portable chain-saws-- Safety requirements and testing-- Part 2: Chain-saws for tree service

ISO 14865:1998 Machinery for forestry-- Portable hand-held brush-cutters and grass-trimmers with backpack-mounted combustion-engine power source-- Safety requirements and testing

TC 30 Voolava keskkonna mõõtmise torustikus

ISO 5167-1/Amd1:1998 Measurement of fluid flow by means of pressure differential devices-- Part 1: Orifice plates, nozzles and Venturi tubes inserted in circular cross-section conduits running full
AMENDMENT 1

ISO/TR 5168:1998 Measurement of fluid flow-- Evaluation of uncertainties

TC 34 Põllumajanduslikud toiduained

ISO 6321/Amd1:1998 Palm oil samples

ISO 9832/Amd1:1998 Results of interlaboratory test

TC 35 Värvid ja lakid

ISO 1522:1998 Paints and varnishes-- Pendulum damping test

ISO 3248:1998 Paints and varnishes-- Determination of the effect of heat

ISO 4619:1998	Driers for paints and varnishes
ISO 6270-1:1998	Paints and varnishes-- Determination of resistance to humidity-- Part 1: Continuous condensation
ISO 11997-1:1998	Paints and varnishes-- Determination of resistance to cyclic corrosion conditions-- Part 1: Wet (salt fog)/dry/humidity
<u>TC 36 Kinematograafia</u>	
ISO 8622:1998	Cinematography-- Magnetic sound records on 70 mm motion-picture release prints with magnetic stripes-- A-chain reproduction characteristics
<u>TC 38 Tekstiil</u>	
ISO/TR 10722-1:1998	Geotextile and geotextile-related products-- Procedure for simulating damage during installation-- Part 1: Installation in granular materials
<u>TC 39 Tööpingid</u>	
ISO 3070-4:1998	Test conditions for boring and milling machines with horizontal spindle-- Testing of the accuracy -- Part 4: Planer type machines with movable column
ISO 6155:1998	Machine tools-- Test conditions for horizontal spindle turret and single spindle automatic turret and single spindle automatic lathes-- Testing of the accuracy
<u>TC 44 Keevitus ja jootmine</u>	
ISO 2503:1998	Gas welding equipment-- Pressure regulators for gas cylinders used in welding, cutting and allied processes up to 300 bar
ISO 9692-2:1998	Welding and allied processes-- Joint preparation-- Part 2: Submerged arc welding of steels
<u>TC 45 Kautšuk ja kummitooted</u>	
ISO 3994:1998	Plastics hoses-- Helical-thermoplastic-reinforced thermoplastics hoses for suction and discharge of aqueous materials-- Specification
ISO 6299:1998	Petroleum products-- Determination of dropping point of lubricating greases (wide temperature range)
<u>TC 61 Plastid</u>	
ISO 1060-1:1998	Plastics-- Homopolymer and copolymer resins of vinyl chloride-- Part 1: Designation system and basis for specifications
ISO 1060-2:1998	Plastics-- Homopolymer and copolymer resins of vinyl chloride-- Part 2: Preparation of test samples and determination of properties
ISO 4583:1998	Plastics-- Epoxy resins and related materials-- Determination of easily saponifiable chlorine
ISO 7214:1998	Cellular plastics-- Polyethylene-- Methods of test
ISO 8985:1998	Plastics-- Ethylene(vinyl acetate copolymer (EVAC) thermoplastics-- Determination of vinyl acetate content
ISO 11907-1:1998	Plastics-- Smoke generation-- Determination of the corrosivity of fire effluents-- Part 1: Guidance
ISO 11907-3:1998	Plastics-- Smoke generation-- Determination of the corrosivity of fire effluents-- Part 3: Dynamic decomposition method using a travelling furnace
ISO 11907-4:1998	Plastics-- Smoke generation-- Determination of the corrosivity of fire effluents-- Part 4: Dynamic decomposition method using a conical radiant heater
ISO 14125:1998	Fibre-reinforced plastic composites-- Determination of flexural properties
<u>TC 68 Pangandus ja rahandusoperatsioonid</u>	
ISO 7746:1998	Banking-- Telex formats for interbank messages
<u>TC 86 Külmutus</u>	
ISO 13261-1:1998	Sound power rating of air-conditioning and air-source heat pump equipment-- Part 1: Non-ducted outdoor equipment
ISO 13261-2:1998	Sound power rating of air-conditioning and air-source heat pump equipment-- Part 1: Non-ducted indoor equipment

TC 107 Metall- jt anorgaanilised pinnakatted

ISO 2744:1998	Vitreous and porcelain enamels-- Determination of resistance to boiling water and water vapour
ISO 2745:1998	Vitreous and porcelain enamels-- Determination of resistance to hot sodium hydroxide
ISO 2746:1998	Vitreous and porcelain enamels-- Enamelled articles for service under highly corrosive conditions-- High voltage test
ISO 2747:1998	Vitreous and porcelain enamels-- Enamelled cooking utensils-- Determination of resistance to thermal shock

TC 127 Mullatöömasinad

ISO 6016:1998	Earth-moving machinery-- Methods of measuring the masses of whole machines, their equipment and components
---------------	--

TC 130 Polügraafia

ISO 12647-3:1998	Graphic technology-- Process control for the manufacture of half-tone colour separations, proofs and production prints-- Part 3: Coldset offset lithography and letterpress on newsprint
------------------	--

TC 135 Mittepurustav (säilitav) katsetamine

ISO 3057:1998	Non-destructive testing-- Metallographic replica techniques of surface examination
ISO 3058:1998	Non-destructive testing-- Aids to visual inspection-- Selection of low-power magnifiers

TC 146 Öhu kvaliteet

ISO 11564:1998	Stationary source emissions-- Determination of the mass concentration of nitrogen oxides-- Naphtylethylenediamine photometric method
ISO 11632:1998	Stationary source emissions-- Determination of mass concentration of sulfur dioxide-- Ion chromatography method

TC 156 Metallide ja sulamite korrosioon

ISO 11474:1998	Corrosion of metals and alloys-- Corrosion tests in artificial atmosphere-- Accelerated outdoor test by intermittent spraying of a salt solution (Scab test)
----------------	--

TC 159 Ergonoomika

ISO 9241-7:1998	Ergonomic requirements for office work with visual display terminals (VDTs)-- Part 7: Requirements for display with reflections
ISO 9241-11:1998	Ergonomic requirements for office work with visual display terminals (VDTs)-- Part 11: Guidance on usability

TC 163 Soojusisolatsioon

ISO 12241:1998	Thermal insulation for building equipment and industrial installations-- Calculation rules
----------------	--

TC 173 Kehapuetega inimeste tehnilised abivahendid ja süsteemid

ISO 9999:1998	Technical aids for disabled persons-- Classification
ISO 11948-2:1998	Urine-absorbing aids-- Part 2: Determination of short-time liquid release (leakage) under conditions of light incontinence and low pressure

TC 190 Mulla omadused

ISO 13878:1998	Soil quality-- Determination of total nitrogen content by dry combustion ("elemental analysis")
----------------	---

TC 195 Ehitusmasinad ja -seadmed

ISO 11375:1998	Building construction machinery and equipment -- Terms and definitions
----------------	--

Kehtetu ISO standard	Asendus	Tehniline Komitee
ISO 341:1976:1976		ISO/TC 72
ISO 450:1976		ISO/TC 20
ISO 573:1976		ISO/TC 72
ISO 698:1975		ISO/TC 44
ISO 1060-1:1982	ISO 1060-1:1998	ISO/TC 61

ISO 1060-2:1985	ISO 1060-2:1998	ISO/TC 61
ISO 1131:1976		ISO/TC 72
ISO 1472:1977		ISO/TC 72
ISO 2503:1983	ISO 2503:1998	ISO/TC 44
ISO 2744:1983	ISO 2744:1998	ISO/TC 107
ISO 2745:1973	ISO 2745:1998	ISO/TC 107
ISO 2747:1973	ISO 2747:1998	ISO/TC 107
ISO 3248:1975	ISO 3248:1998	ISO/TC 35
ISO 3464:1977		ISO/TC 72
ISO 3777:1976		ISO/TC 44
ISO 3994:1977	ISO 3994:1998	ISO/TC 45
ISO 4148:1988	ISO 4148:1998	ISO/TC 22
ISO 4183:1978	ISO 4583:1998	ISO/TC 61
ISO 4619:1980	ISO 4619:1998	ISO/TC 35
ISO 4738:1982		ISO/TC 26
ISO 5168:1978	ISO/TR 5168:1998	ISO/TC 30
ISO 5235:1977		ISO/TC 72
ISO 5245:1977		ISO/TC 72
ISO 5246:1977		ISO/TC 72
ISO 5270:1980	ISO 5270:1998	ISO/TC 6
ISO 6016:1982	ISO 6016:1998	ISO/TC 127
ISO 6155-1:1981	ISO 6155:1998	ISO/TC 39
ISO 6155-2:1986	ISO 6155:1998	ISO/TC 39
ISO 6270:1980	ISO 6270-1:1998	ISO/TC 35
ISO 6813:1981	ISO 6813:1998	ISO/TC 22
ISO 7214:1985	ISO 7214:1998	ISO/TC 61
ISO 7746:1988	ISO 7746:1998	ISO/TC 68
ISO 7881:1987		ISO/TC 22
ISO 8189:1992		ISO/TC 134
ISO 8190:1992		ISO/TC 134
ISO 8622:1990	ISO 8622:1998	ISO/TC 36
ISO 8759-1:1985	ISO 8759-1:1998	ISO/TC 23
ISO 8759-2:1985	ISO 8759-1:1998 ISO 8759-2:1998	ISO/TC 23
ISO 9371:1990		ISO/TC 61
ISO 9999:1992	ISO 9999:1998	ISO/TC 173
ISO 10084:1992		ISO/TC 143

APRILLIS SAADUD CEN STANDARDID JA KAVANDID HÄÄLETAMISEKS

TC 12 Naftatööstuse seadmed

prEN ISO 13500:1998 Petroleum and natural gas industries-- Drilling fluid materials-- Specifications and test (ISO/FDIS 13500:1988)

TC 19 Naftasaadused, määrained ja kõrvalsaadused

prEN 228/REVIEW:1998 Automotive fuels-- Unleaded petrol-- Requirements and test methods

prEN 589/REVIEW:1998 Automotive fuels-- LPG-- Requirements and test methods

prEN 590:1998 Automotive fuels-- Diesel-- Requirements and test methods

prEN ISO 8290:1998 Vitreous and porcelain enamels-- Determination of resistance acid at room temperature (ISO/FDIS 8290:1998)

- prEN 12662:1998 Liquid petroleum products-- Determination of contamination in middle distillates
- TC 33 Uksed, aknad, luugid ja chituselemendid
- EN 1303:1998 Building hardware-- Cylinders for locks-- Requirements and test methods
- TC 49 Gaasipliidid jms
- EN 30-1-1:1998 Domestic cooking appliances burning gas fuel-- Part 1-1:Safety-- General
- EN 30-2-1:1998 Domestic cooking appliances burning gas-- Part 2-1: Rational use of energy-- General
- TC 55 Stomatoloogia
- prEN ISO 1564/REVIEW:1998 Dental aqueous impression materials based on agar (ISO 1564:1995)
- prEN ISO 3823-1/REVIEW:1998 Dental rotary instruments-- Burs-- Part 1: Steel and carbide burs (ISO 3823-1:1997)
- prEN ISO 7885:1998 Sterile, single-use dental injection needles (ISO 7885:1996)
- prEN ISO 9694:1998 Dental phosphate-bonded casting investments (ISO 9694:1996)
- prEN ISO 11246:1998 Dental ethyl silicate casting investments (ISO 11246:1996)
- EN ISO 11609:1998 Dentistry-- Toothpastes-- Requirements, test methods and marking (ISO 11609:1995)
- TC 58 Gaasipõletite ohutus- ja kontrollseadmed
- PrEN 12078:1998 Zero governors for gas burners and gas burning appliances
- TC 89 Hoonete ja nende osade soojuspidavus
- EN 1934:1998 Thermal performance of buildings-- Determination of thermal resistance by box method using heat flow meter-- Masonry
- EN ISO 12241:1998(TL) Thermal insulation for building equipment and industrial installations-- Calculation rules (ISO 12241:1998)
- TC 104 Batoon (kasutusomadused, tootmine, paigaldamine ja vastupidavus)
- EN 1770:1998 Products and systems for the protection and repair of concrete structures-- Test methods-- Determination of the coefficient of thermal expansion
- TC 110 Soojusvahetid
- prEN 307/REVIEW:1998 Heat exchangers-- Guidelines to prepare installation, operating and maintenance instructions required to maintain the performance of each type of heat exchanger
- prEN 1048/REVIEW:1998 Heat exchangers-- Air cooled liquid coolers "dry coolers"-- Test methods for establishing the performance
- prEN 1148/REVIEW:1998 Heat exchangers-- Water to water heat exchangers for district heating-- Test methods for establishing the performance data
- prEN 1117/REVIEW:1998 Heat exchangers-- Liquid cooled refrigerant condensers-- Test methods for establishing the performance
- TC 112 Puitpaneelid
- prEN 326-3:1998 Wood-based panels-- Sampling, cutting and inspection-- Part 3: Inspection of a consignment of panels
- TC 121 Keevitus
- PrEN 12345:1998 Welding-- Multilingual terms for welded joints with illustrations
- TC 125 Müüritööd
- prEN 772-2:1998 Methods of test for masonry units-- Part 2: Determination of percentage area of voids in perforated and hollow masonry units (by paper indentation)
- prEN 772-3:1998 Methods of test for masonry units-- Part 3: Determination of net volume percentage of voids of clay masonry units by hydrostatic weighing
- prEN 772-4:1998 Methods of test for masonry units-- Part 4: Determination of real and bulk density and of total and open porosity for natural stone masonry units
- prEN 772-7:1998 Methods of test for masonry units-- Part 7: Determination of water absorption of clay masonry units by boiling in water
- prEN 772-9:1998 Methods of test for masonry units-- Part 9: Determination of volume an percentage of voids and net volume of calcium silicate masonry units by sand filling
- TC 128 Katuse- ja seinakatted
- prEN 1304:1998 Clay roofing tiles for discontinuous laying-- Products definitions and specifications
- TC 132 Alumiinium ja alumiiniumsulamid
- prEN 754-7:1998 Aluminium and aluminium alloys-- Cold drawn rod/bar and tube-- Part 7: Seamless tubes, tolerances on dimensions and form
- prEN 754-7:1998 Aluminium and aluminium alloys-- Cold drawn rod/bar and tube-- Part 7: Porthole tubes, tolerances on dimensions and form

prEN 755-7:1998	Aluminium and aluminium alloys-- Extruded rod/bar, tube and profiles--Part 7: Seamless tubes, tolerances on dimensions and form
prEN 755-8:1998	Aluminium and aluminium alloys-- Extruded rod/bar, tube and profiles--Part 8: Porthole tubes, tolerances on dimensions and form
EN 1706:1998	Aluminium and aluminium alloys-- Castings-- Chemical composition and mechanical properties
prEN 12482-1:1998	Aluminium and aluminium alloys-- Reroll stock for general applications--Part 1: Specifications for hot rolled reroll stock
prEN 12482-2:1998	Aluminium and aluminium alloys-- Reroll stock for general applications--Part 2: Specifications for cold rolled reroll stock
<u>TC 133 Vask- ja vasesulamid</u>	
EN 1976:1998	Copper and copper alloys-- Cast unwrought copper products
EN 1977:1998	Copper and copper alloys-- Copper drawing stock (wire rod)
EN 1978:1998	Copper and copper alloys-- Copper cathodes
<u>TC 134 Elast- ja tekstiilkatted</u>	
EN 1816:1998	Resilient floor coverings-- Specification for homogeneous and heterogeneous smooth rubber floor coverings with foam backing
EN 1817:1998	Resilient floor coverings-- Specification for homogeneous smooth rubber floor coverings
EN 12105:1998	Resilient floor coverings-- Determination of moisture content of agglomerated composition cork
EN 12199:1998	Resilient floor coverings-- Specifications for homogeneous and heterogeneous relief rubber floor coverings
EN 12466:1998	Resilient floor coverings-- Vocabulary
<u>TC 136 Spordi-, mänguväljakute- ja muu puhkevarustus</u>	
prEN 1176-2:1998	Playground equipment-- Part 2: Additional specific safety requirements and test methods for swings
prEN 1176-3:1998	Playground equipment-- Part 3: Additional specific safety requirements and test methods for slides
prEN 1176-6:1998	Playground equipment-- Part 6: Additional specific safety requirements and test methods for rocking equipment
prEN 12432:1998	Gymnastic equipment-- Balancing beams-- Functional and safety requirements, test methods
prEN 1176-4:1998	Playground equipment-- Part 4: Additional specific safety requirements and test methods for runways
prEN 12270:1998	Mountaineering equipment-- Chocks-- Safety requirements and test methods
prEN 12275:1998	Mountaineering equipment-- Connectors-- Safety requirements and test methods
prEN 12276:1998	Mountaineering equipment-- Frictional anchors-- Safety requirements and test methods
prEN 12655:1998	Gymnastic equipment-- Hanging rings-- Functional and safety requirements, test methods
<u>TC 138 Mittepurustav (säilitav) katsetamine</u>	
prEN 1330-5:1998	Non-destructive testing-- Terminology-- Part 5: Terms used Eddy Current testing
<u>TC 139 Värvid ja lakid</u>	
EN ISO 11126-4:1998	Preparation of steel substrates before application of paints and related products-- Specifications for non-metallic blast-cleaning abrasives-- Part 4: Coal furnace slag (ISO 11126-4:1993)
EN ISO 11126-5:1998	Preparation of steel substrates before application of paints and related products-- Specifications for non-metallic blast-cleaning abrasives-- Part 5: Nickel refinery slag (ISO 11126-5:1993)
<u>TC 151 Ehitusseadmed ja ehitusmaterjalimasinad. Ohutus</u>	
EN 474-7:1998	Earth-moving machinery-- Safety-- Part 7: Requirements for scrapers
EN 474-9:1998	Earth-moving machinery-- Safety-- Part 9: Requirements for pipelayers
EN 474-11:1998	Earth-moving machinery-- Safety-- Part 11: Requirements for earth and landfill compactors
<u>TC 153 Toiduseadmed. Ohutus- ja hügieeninõuded</u>	
EN 1678:1998	Food processing machinery-- Vegetable cutting machines-- Safety and hygiene requirements
EN 1974:1998	Food processing machinery-- Slicing machines-- Safety and hygiene requirements

<u>TC 154</u> <u>Agregaadid</u>	
EN 933-7:1998	Tests for geometrical properties of aggregates-- Part 7: Determination of shell content-- Percentage of shells in coarse aggregates
EN 1367-2:1998	Tests for thermal and weathering properties of aggregates-- Part 2: Magnesium sulfate test
EN 1367-4:1998	Tests for thermal and weathering properties of aggregates-- Part 4: Determination of drying shrinkage
EN 1744-1:1998	Tests for chemical properties of aggregates-- Part 1: Chemical analysis
<u>TC 155</u> <u>Plasttorustikud ja kanalisatsioonisüsteemid</u>	
prEN 1452-1:1998	Plastics piping systems for water supply-- Unplasticized poly(vinyl chloride) (PVC-U)-- Part 1: General
prEN 1452-2:1998	Plastics piping systems for water supply-- Unplasticized poly(vinyl chloride) (PVC-U)-- Part 2: Pipes
prEN 1452-3:1998	Plastics piping systems for water supply-- Unplasticized poly(vinyl chloride) (PVC-U)-- Part 3: Fittings
prEN 1452-4:1998	Plastics piping systems for water supply-- Unplasticized poly(vinyl chloride) (PVC-U)-- Part 4: Valves and ancillary equipment
prEN 1452-5:1998	Plastics piping systems for water supply-- Unplasticized poly(vinyl chloride) (PVC-U)-- Part 5: Fitness for purpose of the system
prEN 1452-6:1998	Plastics piping systems for water supply-- Unplasticized poly(vinyl chloride) (PVC-U)-- Part 6: Guidance for installation
prEN 1452-7:1998	Plastics piping systems for water supply-- Unplasticized poly(vinyl chloride) (PVC-U)-- Part 7: Guidance for the assessment of conformity
<u>TC 162</u> <u>Kaitseriietus, sh kääkaitsevahendid ja päästevestid</u>	
EN 393:1993/A1:1998	Lifejackets and personal buoyancy aids-- Buoyancy aids-- 50 N
EN 395:1993/A1:1998	Lifejackets and personal buoyancy aids-- Lifejackets-- 100 N
EN 396:1993/A1:1998	Lifejacket and personal buoyancy aids-- Lifejackets-- 150 N
EN 399:1993/A1:1998	Lifejackets and personal buoyancy aids-- Lifejackets-- 275 N
<u>TC 164</u> <u>Veevarustus</u>	
prEN 888:1998	Chemicals used for treatment of water intended for human consumption-- Iron (III) chloride
prEN 889:1998	Chemicals used for treatment of water intended for human consumption-- Iron (II) sulfate
prEN 890:1998	Chemicals used for treatment of water intended for human consumption-- Iron (III) sulfate
prEN 891:1998	Chemicals used for treatment of water intended for human consumption-- Iron (III) chloride sulfate
prEN 896:1998	Chemicals used for treatment of water intended for human consumption-- Sodium hydroxide
prEN 897:1998	Chemicals used for treatment of water intended for human consumption-- Sodium carbonate
prEN 1508:1998	Water supply-- Requirements for systems and components for the storage of water
<u>TC 175</u> <u>Ümarpuit ja saepuit</u>	
prEN 1438:1998	Round and sawn timber-- Symbols for timber and wood-based products
<u>TC 183</u> <u>Jäätmekäitlus</u>	
EN 1501-1:1998	Refuse collection vehicles and their associated lifting devices-- General requirements and safety requirements-- Part 1: Real-end loaded refuse collection vehicles
<u>TC 185</u> <u>Keermestatud ja keermestamata mehaanilised kinnituselemendid ja lisadetailid</u>	
prEN ISO 10644:1998	Screw and washer assemblies with plain washers-- Part 1: Washer hardness classes 200 HV and 300 HV
prEN ISO 10673:1998	Plain washers for screw and washer assemblies-- Small, normal and large series-- Product grade A (ISO/FDIS 10673:1998)
<u>TC 191</u> <u>Paiksed tuletõrjesüsteemid</u>	
EN 12094-8:1998	Fixed firefighting system-- Components for gas extinguishing systems-- Part 8: Requirements and test methods for flexible connectors for CO2 systems
<u>TC 194</u> <u>Toiduga kokkupuutuvad nõud</u>	
ENV 12875-1:1998	Mechanical dishwashing resistance of domestic utensils-- Part 1: Reference test method

EN 972:1998	Tannery machines-- Reciprocating roller machines-- Safety requirements
<u>TC 200 Parkimismasinad. Ohutus</u> prEN 1035:1998	Tannery machines-- Moving plate machinery-- Safety requirements
EN 1272:1998	Child care articles-- Table mounted chairs-- Safety requirements and test methods
<u>TC 201 Nahk- ja tehisnahktoodete ning jalatsite masinad. Ohutus</u> prEN 1845:1998	Footwear manufacturing machines-- Footwear moulding machines-- Safety requirements
<u>TC 204 Meditsiiniseadmete steriliseerimine</u> EN ISO 14160:1998	Sterilization of single-use medical devices incorporating materials of animal origin-- Validation and routine control of sterilization by liquid chemical sterilants (ISO 14160:1998)
<u>TC 207 Mööbel</u> EN 1727:1998	Domestic furniture-- Storage furniture-- Safety requirements and test methods
<u>TC 211 Akustika</u> EN ISO 8253-3:1998	Acoustics-- Audiometric test methods-- Part 3: Speech audiometry (ISO 8253-3:1996)
prEN ISO 10846-1:1998	Acoustics and vibration-- Laboratory measurement of vibro-acoustic transfer properties of resilient elements-- Part 1: Principles and guidelines (ISO 10846-1:1997)
prEN ISO 10846-2:1998	Acoustics and vibration-- Laboratory measurement of vibro-acoustic transfer properties of resilient elements-- Part 2: Dynamic stiffness of supports for translatory motion-- Direct method (ISO 10846-2:1997)
<u>TC 215 Hingamis- ja anesteesiaaparatuur</u> prEN 794-3:1998	Medical electrical equipment-- Lund ventilators-- Part 3: Particular requirements for emergency and transport ventilators
EN 1782:1998	Tracheal tubes and connectors
<u>TC 218 Kummi- ja plastvoolikud</u> prEN 1761:1998	Rubber hoses and hose assemblies for fuel truck delivery-- Specification
<u>TC 221 Töökojas valmistatud metallmahutid</u> prEN ISO 14555:1998	Welding-- Arc stud welding of metallic materials (ISO FIDS 14555:1998)
<u>TC 222 Süled ja udusüled täitematerjalina, ka nendega täidetud valmistooted</u> prEN 1164:1998	Feather and down-- Test methods-- Determination of the turbidity of an aqueous extract
prEN 1882:1998	Feather and down-- Test methods-- Determination of the commercial mass of a lot of feather and down
prEN 1884:1998	Feather and down-- Test methods-- Determination of the microbiological state
prEN 12132-1:1998	Feather and down-- Methods for testing fabrics down proof- - Part 1: Rubbing test
prEN 12132-2:1998	Feather and down-- Methods for testing fabrics down proof- - Part 2: Impact test
ENV 12936:1998	Feather and down-- Determination of the permanent deformation after dynamic fatigue stress under constant load
<u>TC 225 Joonkodeerimine</u> EN 12403:1998	Bar coding-- Structured Data Files
EN 1556:1998	Bar coding-- Terminology
<u>TC 230 Veeanalüüs</u> EN 1899-1:1998	Water quality-- Determination of biochemical oxygen demand after n days (BOD _n)-- Part 1: Dilution and seeding method with allythiourea addition (ISO 5815:1989, modified)
EN 1899-2:1998	Water quality-- Determination of biochemical oxygen demand after n days (BOD _n)-- Part 2: Method for undiluted samples (ISO 5815:1989, modified)
<u>TC 233 Biotehnoloogia</u>	

EN 12128:1998	Biotechnology-- Laboratories for research, development and analysis-- Containment levels of microbiology laboratories, areas of risk, localities and physical safety requirements
EN 12296:1998	Biotechnology-- Equipment-- Guidelines on testing procedures for cleanability
EN 12297:1998	Biotechnology-- Equipment-- Guidance on testing procedures for sterilizability
EN 12298:1998	Biotechnology-- Equipment-- Guidance on testing procedures for leaktightness
EN 12347:1998	Biotechnology-- Performance criteria for steam sterilizers and autoclaves
prEN 12682:1998	Biotechnology-- Modified organisms for application in the environment-- Guidance for the characterization of the genetically modified organism by analysis of the functional expression of the genomic modification
prEN 12683:1998	Biotechnology-- Modified organisms for application in the environment-- Guidance for the characterization of the genetically modified organism by analysis of the molecular stability of the genomic modification
prEN 12685:1998	Biotechnology-- Modified organisms for application in the environment-- Guidance for the monitoring strategies for deliberate releases of genetically modified microorganisms, including viruses
prEN 12686:1998	Biotechnology-- Modified organisms for application in the environment-- Guidance for the sampling strategies for deliberate releases of genetically modified microorganisms, including viruses
prEN 12687:1998	Biotechnology-- Modified organisms for application in the environment-- Guidance for the characterization of the genetically modified organism by analysis of the genomic modification
prEN 12689:1998	Biotechnology-- Guidance on assessment of the purity, biological activity and stability of microorganism based products
prEN 12462:1998	Biotechnology-- Performance criteria for pumps
<u>TC 240 Termopihustus ja termopihustatud pinnakatted</u>	
prEN ISO 14918:1998	Thermal spraying-- Approval testing of thermal sprayers (ISO/FDIS 14918:1998)
<u>TC 245 Sõidukid vaba aja veetmiseks</u>	
prEN 1645-1:1998	Leisure accomondation vehicles-- Caravans-- Part 1: Habitation requirements relating to health and safety
prEN 1645-2:1998	Leisure accomondation vehicles-- Caravans-- Part 2: User payloads
prEN 1646-1:1998	Leisure accommodation vehicles-- Motor caravans-- Part1: Habitation requirements relating to health and safety
prEN 1646-2:1998	Leisure accommodation vehicles-- Motor caravans-- Part 2: User payloads
<u>TC 248 Tekstiil ja tekstiilitooted</u>	
EN ISO 105-Z03:1998	Textiles-- Tests for colour fastness-- Part Z03: Intercompatibility of basic dyes for acrylic fibres (ISO 105-Z03:1996)
EN ISO 105-Z05:1998	Textiles-- Tests for colour fastness-- Part Z05: Determination of the dusting behaviour of dyes (ISO 105-Z05:1996)
EN 1413:1998	Textiles-- Determination of pH of aqueous extract
<u>TC 251 Meditsiiniinfo</u>	
EN 474-8:1998	Earth-moving machinery-- Safety-- Part 8: Requirements for graders
EN 474-10:1998	Earth-moving machinery-- Safety-- Part 10: Requirements for trenchers
<u>TC 256 Rööbastee kasutusviisid</u>	
EN 12080:1998	Railway applications-- Axleboxes-- Rolling bearings

EN 12081:1998	Railway applications-- Axleboxes-- Lubricating greases
EN 12082:1998	Railway applications-- Axleboxes-- Performance testing
<u>TC 262 Metallide korrosioonitõrje</u>	
prEN 1403:1998	Corrosion protection of metals-- Electrodeposited coatings-- Method of specifying general requirements
prEN 12068:1998	Cathodic protection-- External organic coatings for the corrosion protection of buried or immersed steel pipelines used in conjunction with cathodic protection-- Tapes and shrinkable materials
EN ISO 12687:1998	Metallic coatings-- Porosity tests-- Humid tests-- Humid sulfur (flowers of sulfur) test (ISO 12687:1996)
<u>TC 268 Krüogeenanumad</u>	
EN 1252-1:1998	Cryogenic vessels-- Materials-- Part 1: Toughness requirements for temperatures below -- 80 °C
EN 1797-1:1998	Cryogenic vessels-- Gas/materials compatibility-- Part 1: Oxygen compatibility
prEN 12300:1998	Cryogenic vessels-- Cleanlines for cryogenic service
<u>TC 275 Toiduainete analüüs. Horisontaalmeetodid</u>	
prEN ISO 11290-2:1998	Microbiology of food and animal feeding stuffs-- Horizontal method for the detection and enumeration of <i>Listeria monocytogenes</i> -- Part 2: Enumeration method (ISO/FDIS 11290-2:1998)
prEN ISO 15141-1:1998	Foodstuffs-- Determination of ochratoxin A in cereal products-- Part 2: High performance liquid chromatographic method with silica gel clean up (ISO/FDIS 15141-1:1998)
prEN ISO 15141-2:1998	Foodstuffs-- Determination of ochratoxin A in cereal products-- Part 2: High performance liquid chromatographic method with bicarbonate clean up (ISO/FDIS 15141-2:1998)
<u>TC 278 Maanteetransport ja selle jälgimisautomaatika</u>	
prENV 13149-1:1998	Public transport road vehicles scheduling and control systems on board data transmission between equipment inside a vehicle-- Part 1: Definition of one out of two allowed transmission bus and general application rules
<u>TC 299 Gaasikütusel töötavad kodused pesu- ja kuivatusseadmed</u>	
EN 12244-1:1998	Direct gas-fired washing machines, of nominal heat input not exceeding 20 kW-- Part 1: Safety
EN 12244-2:1998	Direct gas-fired washing machines, of nominal heat input not exceeding 20 kW-- Part 2: Rational use of energy
<u>ECISS/TC 1 Terase mehaanilised ja füüsilised katsed</u>	
EN 10229:1998	Evaluation of resistance of steel products to hydrogen induced cracking (HIC)
EN 3924:1998	Aerospace series-- Nickel base alloy NI-B41203 (NiCr7Si5B3)-- Filler metal for brazing-- Tape
EN 3928:1998	Aerospace series-- nickel base alloy NI-B40001 (NiSi5B3)-- Filler metal for brazing-- Tape
EN 3931:1998	Aerospace series-- nickel base alloy NI-B31001 (NiCr19Si10)-- Filler metal for brazing-- Tape
EN 3940:1998	Aerospace series-- Nickel base alloy NI-B46001 (NiCo20Si5B3)-- Filler metal for brazing-- Tape
EN 3944:1998	Aerospace series-- Nickel base alloy NI-B41204 (NiCr13Si4B3)-- Filler metal for brazing-- Tape
EN 4105:1998	Aerospace series-- Nickel series-- Nickel base alloy NI-B40002 (NiSi4B2)-- Filler metal for brazing-- Tape
EN 45510-8-1:1998	AECMA CENELEC Guide for procurement of power station equipment-- Part 8-1: Control and instrumentation

NB! UUS RUBRIIK!

ARVAMUSKÜSITLUSEKS SAADUD EUROOPA STANDARDITE KAVANDID 03/98

Nüüdsest hakkame avaldama Euroopa standardite kavandite loetelu, mis on välja saadetud arvamusküsitluseks.

Kavandite kohta on võimalik saata sisulisi ja toimetuslikke märkusi. Kavandeid saab osta Standardiametist.

Arvamused ja märkused palume edastada Standardiametile kuni 01 07 98.

TK 19 Naftasaadused, määrdeained ja kõrvalsaadused

prEN 241 Liquid petroleum products – Determination of sodium content – Atomic absorption spectrometric method

TK 88 Soojusisolatsiooni materjalid ja –tooted

prEN 13162 Thermal insulation products for buildings – Factory made mineral wool products – Specification

prEN 13163 Thermal insulation products for buildings – Factory made products of expanded polystyrene – Specification

prEN 13164 Thermal insulation products for buildings – Factory made products of extruded polystyrene foam – Specification

prEN 13165 Thermal insulation products for buildings – Factory made products of rigid polyurethane foam – Specification

prEN 13166 Thermal insulation products for buildings – Factory made products of phenolic foam – Specification

prEN 13167 Thermal insulation products for buildings – Factory made cellular glass products – Specification

prEN 13168 Thermal insulation products for buildings – Factory made wood wool products – Specification

prEN 13169 Thermal insulation products for buildings – Factory made products of expanded perlite – Specification

prEN 13170 Thermal insulation products for buildings – Factory made expanded cork products – Specification

prEN 13171 Thermal insulation products for buildings – Factory made wood fibre products – Specification

prEN 13172 Thermal insulating products – Evaluation of conformity

TK 109 Gaasikütusel töötavad keskküttekatlad

prEN 13203 Qualification of domestic hot water function of gas-fired appliances for domestic use

TK 142 Puidutöömasinad. Ohutus

prEN 1218-5 Safety of woodworking machines – Tenoning machines – Part 5: One side Profiling machines with fixed table and feed rollers or fed by chain

TK 147 Kraanad. Ohutus

prEN 13135-1 Cranes – Safety – Design – Requirements for equipment – Part 1: Electrotechnical equipment

prEN 13157 Cranes – Safety – Hand powered cranes

TK 158 Peakaitsevahendid

prEN 13087-6 Protective helmets – Test methods – Part 6: Field of vision

prEN 13087-7 Protective helmets – Test methods – Part 7: Flame resistance

TK 164 Veevarustus

prEN 13176 Chemicals used for treatment of Water intended for human consumption – Ethanol

prEN 13177 Chemicals used for treatment of water intended for human consumption – Methanol

prEN 13194 Chemicals used for treatment of water intended for human consumption – Acetic acid

<u>TK 222 Suled ja udusuled täitematerjalina, ka nendega täidetud valmistooted</u>	
prEN 13186	Feather and down – Specification for feather and down filled bedding articles
<u>TK 224 Raalloetavad kaardid, nende liitseedmed ja operatsioonid</u>	
prEN 1332-4	Identification Card Systems – Man-machine interface – Part 4: Coding of user requirements for people with special needs
<u>TK 230 Veeanalüüs</u>	
prEN ISO 9308-1	Water quality – Detection and enumeration of Escherichia coli and coliform bacteria – Part 1: Membrane filtration method (ISO/DIS 9308-1:1998)
<u>TK 248 Tekstiil ja tekstiiltooted</u>	
prEN ISO 13936-1	Textiles – Determination of the slippage resistance of yarns at a seam in woven fabrics – Part 1: Fixed opening method (ISO/DIS 13936-1:1998)
prEN ISO 13936-2	Textiles – Determination of the slippage resistance of yarns at a seam in woven fabrics – Part 2: Fixed load method (ISO/DIS 13936-2:1998)
<u>TK 249 Plastid</u>	
prEN 13206	Covering thermoplastic films for use in agriculture and horticulture
prEN 13207	Silage thermoplastic films
<u>TK 252 Lapsehooldusvahendid</u>	
prEN 13209	Child care articles – Baby carriers – Safety requirements and test methods
prEN 13210	Child care articles – Children's safety harnesses and reins – Safety requirements and test methods
<u>TK 256 Rööbastee kasutusviisid</u>	
prEN 13145	Railway applications – Track – Wood sleepers and bearers
prEN 13146-1	Railway applications – Track – Test methods for fastening systems – Part 1: Determination of longitudinal rail restraint
prEN 13146-2	Railway applications – Track – Test methods for fastening systems – Part 2: Determination of torsional resistance
prEN 13146-3	Railway applications – Track – Test methods for fastening systems – Part 3: Determination of attenuation of impact loads
prEN 13146-4	Railway applications – Track – Test methods for fastening systems – Part 4: Effect of repeated loading
prEN 13146-5	Railway applications – Track – Test methods for fastening systems – Part 5: Determination of electrical resistance
prEN 13146-6	Railway applications – Track – Test methods for fastening systems – Part 6: Effect of severe environmental conditions
prEN 13146-7	Railway applications – Track – Test methods for fastening systems – Part 7: Determination of clamping force
prEN 13146-8	Railway applications – Track – Test methods for fastening systems – Part 8: In service testing
<u>TK 261 Pakendamine</u>	
prEN 13193	Packaging – Packaging and the environment – Terminology
prEN 13199-1	Packaging – Small Load Carrier Systems – Part 1: Common requirements and test methods
prEN 13199-2	Packaging – Small Load Carrier Systems – Part 2: Column Stackable System (CSS)
prEN 13199-3	Packaging – Small Load Carrier Systems – Part 3: Bond Stackable System (BSS)
<u>TK 264 Öhu kvaliteet</u>	
prEN 13211	Air quality – Stationary source emissions – Determination of the concentration of total mercury
<u>TK 286 Seadmed ja vahendid veeldatud naftagaasidele</u>	
prEN 13175	Specification and testing for Liquefied Petroleum Gas (LPG) tank valves
<u>TK 291 Iseteeninduskaupluste kärud</u>	
prEN 1929-2	Basket trolleys – Part 2: Requirements, tests and inspection for basket trolleys with or without a child carrying facility, intended to be used on passenger conveyors

TK 315 Tribüünid, vaateplatvormid jms

prEN 13200-1 Spectator facilities – Part 1: Layout criteria for spectator viewing area

TK 316 Meditsiiniseadmed, millistes kasutatakse kudesid

prEN 12442-1 Animal tissues and their derivatives utilized in the manufacture of medical devices – Part 1: Analysis and management of risk

prEN 12442-2 Animal tissues and their derivatives utilized in the manufacture of medical devices – Part 2: Sourcing, controls, collection and handling

prEN 12442-3 Animal tissues and their derivatives utilized in the manufacture of medical devices – Part 3: Validation of the elimination and/or inactivation of viruses and other transmissible agents

ECISS/TK 10

prEN 10025-1 Hot rolled products of non-alloy structural steels – Part 1: General delivery conditions

prEN 10025-2 Hot rolled products of non-alloy structural steels – Part 2: Technical delivery conditions for flat products

prEN 10025-3 Hot rolled products of non-alloy structural steels – Part 3: Technical delivery conditions for long products

Alamsektor T01 Laevaehitus ja merendus

prEN ISO 6185-1 Small craft – Inflatable boats of less than 8 m overall length with a minimum buoyancy of 1800 N Part 1: Engine maximum power rating of 4,5 kW (ISO/DIS 6185-1:1998)

prEN 6185-2 Small craft – Inflatable boats of less than 8 m overall length with a minimum buoyancy of 1800 N Part 2: Engine maximum power rating of 4,5 kW to 15kW inclusive (ISO/DIS 6185-2:1998)

prEN ISO 10239 Small craft – Liquefied petroleum gas (LPG) systems (ISO/DIS 10239:1998)

Standardikavandid, mis on kättesaadaval standardimise tehnilistest komiteedest:

TK192 Tuletõrjeteenistuse seadmed

Kavandi saab EVS/TK 5-st

prEN 13204 Double acting hydraulic rescue tools for fire and rescue service use

TK 275 Toiduainete analüüs. Horisontaalmeetod

Kavandid saab EVS/TK 1-st

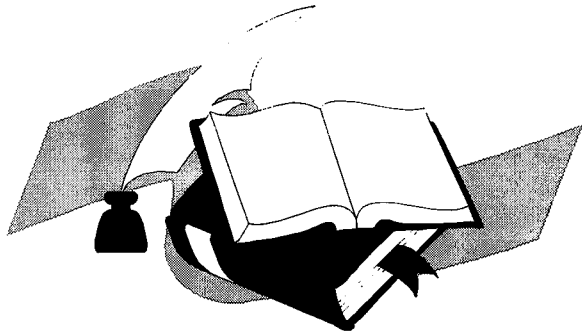
prEN 13188 Vinegar – Product made from alcoholic liquids of agricultural origin – Definitions, Requirements, Marking

prEN 13189 Acetic acid food Grade – Product made from materials of non-alcoholic origin – Definitions, Requirements, Marking

prEN 13191-1 Non-fatty – Determination of bromide residues – Part 1: Determination of total bromide as inorganic bromide

prEN 13191-2 Non-fatty foods – Determination of bromide residues – Part 2: Determination of inorganic bromide

prEN 13196 Fruit and vegetable juices – Determination of total sulfur dioxide by distillation

UUDISKIRJANDUS

□ IFAN Memento 1997

ISO Keskk sekretariaadi ja IFAN (International Federation for the Application of Standards) koostöös ilmunud väljaanne tutvustab IFAN-I, selle struktuuri, liikmeid, töötajaid ja trükiseid.

Väljaandega saab tutvuda EVS standardiosakonnas ruum 26 või tellida (ISO hinnagrupp XZ 10 CHF)

Selection and use of ISO 9000

Asendab 1994. aastal ilmunud väga edukat väljaannet Implementing ISO 9000, mida on korduvalt uuesti välja antud.

12 leheküljeline brošüür ei ole uus standard ega sisalda uusi nõudeid vaid toob näiteid, kuidas erinevates ärivaldkondades eri tüüpi organisatsioonid on kombineeritult võtnud kasutusele ISO 9000 sarja standardeid ja juhendeid oma erinevate vajaduste rahuldamiseks. Brošüüris on toodud ISO 9000 sarja standardite ja selleteemaliste käsiraamatute nt ISO 9000 väikeettevõtetele, täielik loetelu, hulgaliselt näiteid ISO 9000 standardite rakendamisest, 10 -sammuline ISO 9000 juurutamise mudel, lühike pilk ISO 9000 sarja tulevikku.

Väljaannet saab tellida EVS kaudu. Hind 10 CHF

Raamatukokku on saabunud uued versioonid järgmistest ISO väljaannetest:

ISO Catalogue 1998

ISO MEMENTO 1998

ISO TECHNICAL PROGRAMME 1998 January

Nimetatud väljaanded on oma ülesehituselt analoogsed eelmise aasta publikatsioonidega. Pikemalt võite lugeda "EVS TEATAJAST" 4/97.

Tuletaks vaid meelde, et kõik, kes kavatsevad hakata tõlkima rahvusvahelisi standardeid, peaksid kõigepealt tööprogrammist kontrollima, kas ei ole tulemas standardite uustöötusi, täiendusi või muudatusi.

SFS - LUETTELO

SFS CATALOGUE 1998

Soome standardite kataloog, mis erinevalt teistest enimkasutatavaist kataloogidest ei ole oma ülesehitusel kasutanud rahvusvahelist ICS klassifikatsiooni. Standardid on kataloogis jagatud rühmadesse vastavalt teemadele.

EESTI STANDARDITE KAVANDID

40 EVS 759

Ärikommunikatsioon (BTC); Kahe- ja neljajuhtmelised analoogrendiliinid (A2O, A2S, A4O ja A4S); Ühenduskarakteristikud, võrguliidesd ja lõppseadmestiku liides ETS 300 448, ETS 300 449, ETS 300 450, ETS 300 451, ETS 300 452 ja ETS 300 453 alusel.

Staadiumis 40 olevate standardikavanditega saab tutvuda, teha omapoolseid märkusi ja ettepanekuid standardiosakonnas kuu aja jooksul alates Teataja ilmumisest

Ette on valmistatud Eesti standardite koostamise kava seisuga 01 04 1998. Kavaga saab tutvuda ruumis 26 pr Riina Kippa.

MÜÜGILE SAABUNUD

EVS-EN 3-1:1998	Kantavad tulekustutid. Osa 1: Liigitus, töötamisaeg, A ja B klassi tulekatsed	74.-
EVS-EN 3-2:1998	Kantavad tulekustutid. Osa 2: Hermeetilisus, dielektriliste omaduste katse, põrutuskindluse katse, erinõuded	58.-
EVS-EN 3-3:1998	Kantavad tulekustutid. Osa 3: Konstruktsioon, survekindlus, mehaanilised katsed	83.-
EVS-EN 3-4:1998	Kantavad tulekustutid. Osa 4: Laengud, katselõkete minimaalsed suurused	48.-
EVS-EN 3-5:1998	Kantavad tulekustutid. Osa 5: Tehnilised nõuded ja lisakatsed	89.-
EVS-EN 3-6:1998	Kantavad tulekustutid. Osa 6: Kantavate tulekustutite nõuetekohasuse tõendamise reeglid EN 3 osade 1-5 alusel	103.-
EVS-EN 1869:1998	Tulekustutusvaibad	64.-
EVS-ISO 7203-2:1998	Tulekustutusained. Vahuained. Osa 2: Kesk- ja kõrgkordsed vahuaained veega mittesegunevate põlevvedelike kustutamiseks	108.-
EVS-ISO 8421-1:1998	Tuleohutus. Sõnavara. Osa 1: Tulekahju põhimõisted	67.-
EVS-ISO 8421-5:1998	Tuleohutus. Sõnavara. Osa 5: Suitsutõrje	55.-
EVS-ISO 8421-7:1998	Tuleohutus. Sõnavara. Osa 7: Plahvatuse avastamise ja summutamise vahendid	49.-

EESTI STANDARDITE LOETELU

Müügile on saabunud Eesti standardite loetelu seisuga 1.jaanuar 1998.

Loetelus on Eesti standardite süstemaatiline loetelu rahvusvahelise standardite klassifikatsiooni ICS järgi. Numbriloetelus on toodud standardi number, standardi keel, lehekülgede arv, hinnagrupp, hind käibemaksuta ja käibemaksuga ning ICS indeks. Loetelu käsitlemise kergendamiseks on loetelu alguses selles orienteerumiseks juhend loetelu kasutamiseks, Eesti standardite tähised, info EVS ja selle teenuste kohta, ICS alade loetelu, lõpus info EVS väljaannete kohta ning ICS rühmade märksõnade tähestikuregister.

Loetelu bind koos käibemaksuga on 50 krooni

ISO 9000 VÄIKEETTEVÖTETELE

Juba eelmisest Teataja numbrist saite teada, et Standardiameti väljaandel on ilmunud EVS käsiraamatute sarjas "ISO 9000 väikeettevõtetele", alapealkirjaga "Mida teha - nõuanded ISO tehniliselt komiteelt 176".

Käsiraamat on tõlge ISO väljaandest "ISO 9000 for Small Businesses".

Enamuse ettevõtete jaoks ei ole ISO 9000 midagi kardinaalselt uut. Kõikidel ettevõtetel on juba olemas juhtimisstruktuur ja see ongi aluseks, millele ehitatakse üles kvaliteedisüsteem.

Uus käsiraamat kummutab müüdi, et ISO 9000 on ainult suurtele ettevõtetele.

On tähtis vältida vigu juba algstaadiumis ja selle käsiraamatu eesmärgiks on anda Teile parem ettekujutus sellest, mida Te peate tegema ja mida pole vaja teha.

Mõeldud väikeettevõtete juhtidele, selgitab käsiraamat kõigile arusaadavas keeles kvaliteedijuhtimise standardeid, annab praktilisi nõuandeid, millest alustada kvaliteedisüsteemi juurutamist, millised on järgmised sammud ning vastab tüüpilistele küsimustele, mis tekivad väikeettevõtetes ISO 9000 kvaliteediseria standardite juurutamisel ja annab juhtnõore väljaõppe ja auditi läbiviimiseks ning lühiülevaate sertifitseerimis/registreerimisprotsessidest.

Käsiraamat annab juhtnõore kolme kvaliteeditagamise mudeli- ISO 9001, ISO 9002 ja ISO 9003 kohta selgituste ja paljude väikeettevõtete puudutavate näidetega.

Standard ISO 9001 esitab nõuded, mida tuleb täita kui ettevõte on seotud kavandamise, tootearenduse, tootmise, paigaldamise ja teenindusega.

ISO 9002 annab samaväärsed nõuded juhuks, kui ettevõte ei tegele kavandamise ja tootearendusega.

ISO 9003 on samaväärne mudel selleks, et tagada lõpptoodete ja teenuste vastavus spetsifitseeritud nõuetele.

Hind koos käibemaksuga on 120 krooni

**Standardite ja käsiraamatute müük toimub Standardiametis ruum 11
tel 49 20 03, fax 654 13 30 Maie Jaanits**

APRILLIS ON STANDARDIAMETI POOLT REGISTRISSE KANTUD

EVS-ISO 7203-2:1998	Tulekustutusained. Vahuaained. Osa 2: Kesk- ja kõrgkordsed vahuaained veega mittesegunevate põlevvedelike kustutamiseks
EVS 620-2:1998	Tuleohutus. Ohutusmärgid

MÄRTSIS TERVISEKAITSEINSPEKTSIOONI POOLT REGISTRISSE KANTUD TEHNOSPETSIFIKAADID

EE 10052021 TS 1-98	Pagaritooted	27 03 98
EE 10078185 TS 1-98	Gruusia leib	05 03 98
EE 10103149 TS 6-98	Gaseeritud jook "Manhattan-Cola"	23 03 98

EE 10128215 TS 2-97	Sulatatud kohuke	16 03 98
Muud.1		
EE 10137831 TS 1-98	Martsipanist tordikaunistused	11 03 98
EE 10175440 TS 1-97	Rüivitud toored köögiviljad	27 03 98
EE 10250672 TS 20-98	Russkaja vodka	24 03 98
EE 71037975 TS 1-98	Mädarõigas marinaadis	25 03 98
Muud.1		
EE 71037975 TS 5-94	Mädarõigas peediga marinaadis	25 03 98
Muud.1		
EE 71044863 TS 4-98	Ofelia viin Blackkurrant Vodka	10 03 98
EE Tallegg TS A5821004-98	Praetud hakklihatooted	13 03 98
EE UNIK TS 2-98	Majoneesid	26 03 98

EVS TEATAJA TELLIMINE 1998. AASTAKS

1998. aasta EVS TEATAJA püsitellimus maksab 400 krooni
Aastatellimus 430 krooni
A/a Eesti Ühispanga Tallinna kontoris nr 100 520 385 530 04 kood 784

Tellimisest palume teatada telefonil 49 20 20 Anne Laimets või faksiga 654 13 30.
Kui soovite saada arvet, palume samuti helistada 49 20 20.

Tellimisel saate tagantjärele kõik ilmunud numbrid alates aasta algusest.

EVS TEATAJA TELLIMISKAART

TELLIN EVS TEATAJA

- PÜSITELLIMUSENA 400 krooni aasta
- AASTATELLIMUSENA 430 krooni aasta

Nimi
Asutus
Aadress
Telefon
Kuupäev, allkiri

STANDARDIAMETIST TASUTA SAADAVAD REKLAAMLEHED

SOOVIN TELLIDA:	EKS.
EESTI STANDARDI VALMIMISETAPID	
EVS RAAMATUKOGU	
EVS TEATAJA REKLAAMLEHT	
KOOSOLEKU KULDREEGLID	
KÄSIRAAMAT "ISO 9000 VÄIKEETTEVÕTETELE"	
MIS ON ISO 9000?	
RAHVUSVAHELISED, EUROOPA, RAHVUSSTANDARDID	
STANDARDIMINE EESTIS	
STANDARDIORGANISATSIOONIDE	
KODULEHEKÜLGEDE AADRESSE	
UUSI STANDARDEID EHITAJATELE	
VÄLISABI	

Aru 10
Tallinn EE0003

Koostaja	Anne Laimets	492020
	Standardiosakond	492020
		493593
	Standardite müük	492003
	PRAQIII	493580
	Metroloogia ja akre-	493561
	diteerimise osak.	498890
	Raamatukogu	493532